

надії можна тільки стражданням. Чи докладно писати про спокійного життя і заслуженого по цій історії народу відпочинку та чи дістанемо бедай найменшу „моральну винагороду“ за свою муку і жертви зусилля — це інше питання. Але хай радує нас те, що з овочів цього нашого посвяченого чину скористають майбутні, щасливіші від нас українські покоління, які благословитимуть і наш творчий порив, і нашу жертвеність та ідеями щирої відчленності від облягань нашіх могили... І це — наш правдивий життєвий шлях, єдино-вірий, єдино-чесний. Бо ж веде нас, синів і доньок покривденого долею, але великого і гордого, свідомого своїх сил і своєї історичної місії народу до слінного ранку нашого нелалекого відродження.

Годі відгадати наперед, коли саме прийде цей життєвий момент, що уможливить нам організаційно-будівничий чин. Але

також вишишенню цю, що все нащо не може бути осагнено і ця близькавічність. Тому цілий мобілізаційний процес має перед собою підпорядкованості єдиній волі дотичного провідного осередка. До цього мобілізаційного процесу має вже нині психологічно себе підготувати кожна одиниця нашої національної спільноти, щоб, на перший поклик життєвої потреби, дати свої сили, знання і практичний досвід туди, куди цього вимагатиме час обставини. Цю здорову думку про підпорядкування своєї індивідуальної духовості ідеї єдиній меті та єдиній волі, як виконавця тієї мети, маємо заздалегідь прищепити своїй свідомості, щоб твердо й надійно підпорядкуватись психічно до акту мобілізації всіх національних сил, що його, у відповідний історичний момент проголосить імператив життєвої конечності української нації.

Борис Лисянський.

Львів під большевиками

КРАКІВ. Кореспондент агенції Телепрес має згоду говорити з цілим рядом львів'ян, яким удавалося перебігти на фронті в околиці Коросна до німецьких становищ. На підставі оповідань утікачів можна відтворити собі ось які картини про побут большевиків у Львові і в Галичині.

ПЕРІШІ ХВИЛІНИ.

Мешканці Львова, які не мали можливості почути місто 26. липня, були вінч на 27 липня свідками завзятих буличих боїв, тому мусили поскриватися у підвалах своїх домів. Коли 27 липня стало знову спокійно, деякі особи відважилися вийти на вулицю і побачили всюди советські війська. Старшини і вояки були дуже замурзані, мали на собі подpertи однострої та мали дуже негарний вигляд. Насамперед вони почали шукати горілки, туточку та інші.

Зраз після приходу большевиків створено з різних елементів міліцію, до якої зголосилися також різні москалі, які в червні 1941 р. позалишались були після відходу большевиків. Очевидно, що вони відограють провідну роль в цій форміції. Впадло в очі, що в місті видно було тільки дуже мало, моторових возів і повозів. Далі майже всі вантажні вози — це були американські легкі критоніві машини.

ВЕРНУЛИСЯ „ВІЗВОЛЬНИКИ“.

Вже на другий день большевики пореквірували більші помешкання та всі підхожі будинки. Большевицькі урядовці, які 1941 р. наспін покинули місто, поверталися знову та відшукували свої колишні помешкання. Водночас порозліплювало всюди різні розпорядження і заклики. На Краківській площі виставлено величезні портрети Сталіна, Леніна, Жукова, Хрущова та інших советських головаців. 30. липня влаштовано на площі перед оперним театром мітинг, на якому Хрущов, 4 советські старшини і якось жінка виголосили довгі езені промови, в яких заявили, що червона армія вже визволила Львів і він мусить боротися. Домінів площі були прибрані червоними срапорами, але місця видніли також англійські, американські та польські прапори, що їх енкаведисти негайно постягали так, що залишилися тільки червоно-прапори.

Одночасно розпочалося безмежне тероризування населення. Людей арештовано групами по вулицях та відставлювано до тюрем. Деякі жінки, які виходили із своїх крівок, зараз стали на услуги НКВД як донощики.

Не було зорганізованого постачання. Населення живо харчами, загарбованими із складів харчових продовжів, які позалишалися та якими тепер торгають злід полі, бимагаючи єдесамовито високих цін.

Адміністратори і сторожі домів подіставали формуларі, що їх мешканці мусили жегано ви-

ловити і віддавати. У цих формуларях треба було піддавати тільки персональні дати замешкалих у дсмі осіб.

НАБІР ДО ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

В поодиноких міських дільницях улаштовано негайно по школах станиці зголосення, де мали зголосуватися всі чоловіки у віці від 18 до 50 років. Хто зголосився, той по трьох днях дістав вакансію покликання до військової служби. Він мусив принести з собою білизну, темний одяг, добре чоботи та харчі на 10 днів. Переважна частина віткачів, з якими мав нагоду розмовляти кореспондент, вирушила із збірного пункту, який знаходився при вул. Нерацького ч. 11. Вони мусили маршувати пішки через Янів, Яворів, Краковець, Радимно і Ярослав аж до Рищева. Було це разом 1000 до 1500 людей, переважно зі Львова або з околиць міста. У Рищеві на подвір'ї однієї-касар-

и відштовувано склади, на яких старшини раз-ураз заявляли, що „рекрут“ візвозила тепер червону армію та що вони мусять втримувати дисципліну і послух. На випадок непослуху грозили військовою смертю. Перед тим, як чоловіки мали відйти на фронт, кожний із них дістав 100 набоїв до рушниці і дві ручні гранати. Так приготовані, зайнайшли вони свої становища, із яких велика частина втекла, щоб перебігти до пінців.

ГРАБЕЖІ И ЖОРСТОКОСТІ.

Советські частини, які ввійшли у Львів, грабували і плюндрували, що ім тільки під руки попало. Один з утікачів розповідав, що він сам бачив, як один советський старшина, тримаючи в руках пістолі, відобрал від двох прохожих годинники. Жидівські злочинці, які повилізали із своїх крівок, відирали до помешкань та грабили все, що їм тільки подобалось. Між жидівськими бандитами один з утікачів пізнав знайомого особисто лікаря д-ра Фегеля з Жовківської вулиці.

Особливо жорстокі виявилися енкаведистки, які дамко перевищають чоловіків своїми жорстокостями. Одна із збігів оповідає, що бачив в одній місцевості, як лідівдували на вулиці 24 особи. Трупи поставлено впоперек дороги, а потім переїхали через них 3 советські п'оззи, розчавлюючи їх. Ця жорстокість викликала жах серед населення, яке стояло довкола і багато людей ішовткало, щоб не дивитися на такі сцени. Однакає енкаведистки ретогалися і говорили: „Отак будено ми ще далеко іхати!“

ДО НІМЦІВ!

Збігів оповідають одноголосно, що на численних апелях, в яких мусили брати участь, вийхалися один до одного і постаяли при першій війоді перебігти до німців. Хоча большевики пробували звести вінівць ці пляни, тримаючи формациї під постійним наглядом і пильнуочи, щоб люди з тієї самої місцевості не могли сходитися з собою, все одно, переважна частина перевела в життя свій плян, щоб знайти окорону серед німецьких частин.

Закиди комуністів проти Чанкайшека

ШАНХАЙ. — Під наголовком „Вплив японської кампанії в Гуанчжоу на господарське і військове положення чунцинського Китаю“ комуністичний щоденник в Енані помістив статтю, в якій закінчив Чанкайшекові із іншим високим досторінникам Чункіну, що вони із страху перед потрібними реформами, затаювали важні факти: Японська кампанія в Гуанчжоу, це був важкий удар для Чункіну. При цьому часопис підкреслив окрема господарська значання втрачених провінцій. Провінція Гуанчжоу продукувала найбільшу кількості рибу, потрібного для чунцинського Китаю. Внаслідок втра-

ти великих частин провінції Гуанчжоу, Чункін тратить річно яких 40 мільйонів китайських доларів, що їх збирало як податок. Крім того Гуанчжоу, це одна з найбагатших провінцій Китаю під оглядом підозрілих багатств, як вигідна, залиш, вольфрам, цинк і мangan. З цієї причини розмірно сильно розрісся там промисел. Намагаючись затаїти такі втрати, Чункін — як стверджував на закінченні тієї самій комуністичний часопис — хотів би скріти також нездарність свого воєнного проводу, не бажаючи також витягнути з цього належні коефіцієнти.

Комуністи шкодять політичній рівновазі

МАДРИД. — Під наголовком: „Комунізм насильно усунив еспанську демократію“ — появився в усіх мадридських щоденниках із вітірка коментаря в якому, м-н, сказано:

Коли хочаю об'єктивно судити, не можна тоді забувати, що комуністична інвазія насильно усунила еспанську демократію. Таким чином захищено політичну рівновагу. Комунізм отверто прого-

люється боротьбу за владу, ніщучи в найбрутальніший спосіб меншість, яка супротивляється. Таким чином національний рух став перед аварією, яка поширилася після демократичного режиму. Отже конкретною місією національного руху було знову об'єднати еспанський народ і розбудувати його державу.

Нові вибори у Швеції

СТОКГОЛЬМ. — Наступної неділі відбудуться нові вибори до другої палати шведського парламенту. Дотеперніша палата працювавши до кінця року. Ці нові вибори вирішать супад другої палати на наступніх чотирьох роках 1945/48. Шве-

ський парламент, як відомо, складається з двох палат, з яких перша має 150 посередньо вибраних членів, а друга 230 безпосередньо вибраних членів.

Успішна японська оборона

ТОКІО. — Агенція Домеї повідомляє в одного японського опірного пункту в середній частині Тихого океану: Шідні однієї атаки аліянтських літаків на острові Палаван стаціоновані на цьому острові частини японської противлетунської арти-

лерії знибли 5 машин із усіх 37 атакуючих аліантських літаків та важко пошкодили дві інші машини. По японському боці не було ніяких поважних шкід.

Krakivs'ki Visti, 15 Septemver 1944, № 1